

DECIZIA nr. 293/21/COL A AUTORITĂȚII AELS DE SUPRAVEGHERE**din 16 decembrie 2021****de modificare a normelor procedurale și de fond în domeniul ajutoarelor de stat prin introducerea Orientărilor revizuite privind asigurarea creditelor la export pe termen scurt [2022/1048]**

AUTORITATEA AELS DE SUPRAVEGHERE,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European („Acordul privind SEE”), în special articolele 61-63 și Protocolul 26,

având în vedere Acordul dintre statele AELS privind instituirea unei Autorități de Supraveghere și a unei Curți de Justiție („Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea de Justiție”), în special articolul 24 și articolul 5 alineatul (2) litera (b),

întrucât:

În temeiul articolului 24 din Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea de Justiție, Autoritatea AELS de Supraveghere pune în aplicare dispozițiile Acordului privind SEE referitoare la ajutoarele de stat.

În temeiul articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea de Justiție, Autoritatea AELS de Supraveghere emite comunicări sau orientări referitoare la aspectele tratate în Acordul privind SEE, în cazul în care respectivul acord sau Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea de Justiție prevede în mod expres acest lucru sau în cazul în care Autoritatea AELS de Supraveghere consideră că este necesar.

La 6 decembrie 2021, Comisia Europeană a adoptat Comunicarea privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul asigurării creditelor la export pe termen scurt („orientările”) ⁽¹⁾.

Orientările sunt relevante și pentru Spațiul Economic European („SEE”).

Aplicarea uniformă a normelor SEE privind ajutoarele de stat trebuie asigurată pe tot teritoriul SEE, în concordanță cu obiectivul de omogenitate stabilit la articolul 1 din Acordul privind SEE.

În conformitate cu punctul II din secțiunea „Generalități” din anexa XV la Acordul privind SEE, Autoritatea AELS de Supraveghere, după consultarea Comisiei Europene, trebuie să adopte acte corespunzătoare celor adoptate de Comisia Europeană.

Orientările se pot referi la anumite instrumente de politică ale Uniunii Europene și la anumite acte juridice ale Uniunii Europene care nu au fost încorporate în Acordul privind SEE. În vederea asigurării unei aplicări uniforme a dispozițiilor privind ajutoarele de stat și a unor condiții egale de concurență pe întreg teritoriul SEE, Autoritatea AELS de Supraveghere va aplica, în general, aceleași puncte de referință ca și Comisia Europeană atunci când va evalua compatibilitatea ajutorului cu funcționarea Acordului privind SEE.

după consultarea Comisiei Europene,

după consultarea statelor membre AELS,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) Normele de fond în domeniul ajutoarelor de stat sunt modificate prin introducerea Orientărilor revizuite privind asigurarea creditelor la export pe termen scurt. Orientările sunt anexate la prezenta decizie și fac parte integrantă din aceasta.

⁽¹⁾ C(2021) 8705 final (JO C 497, 10.12.2021, p. 5).

(2) Noile orientări înlocuiesc, începând cu 1 ianuarie 2022, orientările existente privind asigurarea creditelor la export pe termen scurt ^(?).

Articolul 2

Autoritatea AELS de Supraveghere aplică orientările cu următoarele adaptări, după caz, dar fără a se limita la acestea:

- (a) în cazul în care există o trimitere la „statul membru (statele membre)”, Autoritatea AELS de Supraveghere o interpretează ca trimitere la „statul (statele) AELS” ^(?), sau, după caz, la „statul (statele) care face (fac) parte din SEE”;
- (b) în cazul în care există o trimitere la „Comisia Europeană”, Autoritatea AELS de Supraveghere o interpretează ca trimitere la „Autoritatea AELS de Supraveghere”;
- (c) în cazul în care există o trimitere la „tratatul” sau la „TFUE”, Autoritatea AELS de Supraveghere o interpretează ca trimitere la „Acordul privind SEE”;
- (d) în cazul în care există o trimitere la articolul 49 din TFUE sau la secțiuni ale articolului respectiv, Autoritatea AELS de Supraveghere o interpretează ca trimitere la articolul 31 din Acordul privind SEE și la secțiunile corespunzătoare ale articolului respectiv;
- (e) în cazul în care există o trimitere la articolul 63 din TFUE sau la secțiuni ale articolului respectiv, Autoritatea AELS de Supraveghere o interpretează ca trimitere la articolul 40 din Acordul privind SEE și la secțiunile corespunzătoare ale articolului respectiv;
- (f) în cazul în care există o trimitere la articolul 107 din TFUE sau la secțiuni ale articolului respectiv, Autoritatea AELS de Supraveghere o interpretează ca trimitere la articolul 61 din Acordul privind SEE și la secțiunile corespunzătoare ale articolului respectiv;
- (g) în cazul în care există o trimitere la articolul 108 din TFUE sau la secțiuni ale articolului respectiv, Autoritatea AELS de Supraveghere o interpretează ca trimitere la articolul 1 din partea I a Protocolului 3 la Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea de Justiție și la secțiunile corespunzătoare ale articolului respectiv;
- (h) în cazul în care există o trimitere la Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului ⁽⁴⁾, Autoritatea AELS de Supraveghere o interpretează ca trimitere la partea II din Protocolul 3 la Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea de Justiție;
- (i) în cazul în care există o trimitere la Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei ⁽⁵⁾, Autoritatea AELS de Supraveghere o interpretează ca trimitere la Decizia nr. 195/04/COL a Autorității AELS de Supraveghere;
- (j) în cazul în care există o trimitere la formularea „(in)compatibil(i)(ă)(e) cu piața internă”, Autoritatea AELS de Supraveghere o interpretează ca fiind „(in)compatibil(ă)(i)(e) cu funcționarea Acordului privind SEE”;
- (k) în cazul în care există o trimitere la formularea „în interiorul (sau în afara) Uniunii”, Autoritatea AELS de Supraveghere o interpretează ca „în interiorul (sau în afara) SEE”;
- (l) în cazul în care există o trimitere la „comerțul în interiorul Uniunii”, Autoritatea AELS de Supraveghere o interpretează ca trimitere la „comerțul în interiorul SEE”;
- (m) în cazul în care orientările prevăd că acestea se vor aplica „tuturor sectoarelor de activitate economică”, Autoritatea AELS de Supraveghere le aplică „tuturor sectoarelor de activitate economică sau părților de sectoare de activitate economică care intră în domeniul de aplicare al Acordului privind SEE”;
- (n) în cazul în care există o trimitere la comunicări, avize sau orientări ale Comisiei, Autoritatea AELS de Supraveghere o interpretează ca trimitere la orientările corespunzătoare ale Autorității AELS de Supraveghere.

^(?) JO L 343, 19.12.2013, p. 54, și Suplimentul SEE nr. 71, 19.12.2013, p. 1, readoptate prin Decizia nr. 4/19/COL a Autorității AELS de supraveghere din 6 februarie 2019 de modificare, pentru a o suta patra oară, a normelor procedurale și de fond din domeniul ajutoarelor de stat [2019/1008] (JO L 163, 20.6.2019, p. 110), și Suplimentul SEE nr. 48, 20.6.2019, p. 1, modificată prin Decizia nr. 30/20/COL din 1 aprilie 2020 de modificare, pentru a o sută șasea oară, a normelor procedurale și de fond din domeniul ajutoarelor de stat prin înlocuirea anexei la Orientările privind asigurarea creditelor la export pe termen scurt [2020/982] (JO L 220, 9.7.2020, p. 8), și Suplimentul SEE nr. 46, 9.7.2020, p. 1, Decizia nr. 90/20/COL din 15 iulie 2020 de modificare, pentru a suta șaptea oară, a normelor procedurale și de fond în domeniul ajutoarelor de stat, prin modificarea și prelungirea anumitor orientări privind ajutoarele de stat [2020/1576] (JO L 359, 29.10.2020, p. 16), și Suplimentul SEE nr. 68, 29.10.2020, p. 4, și Decizia nr. 12/21/COL din 24 februarie 2021 de înlocuire a anexei la Orientările privind asigurarea creditelor la export pe termen scurt [2021/1238] (JO L 271, 29.7.2021, p. 1), și Suplimentul SEE nr. 50, 29.7.2021, p. 1.

^(?) „Statele AELS” înseamnă Islanda, Liechtenstein și Norvegia.

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO L 248, 24.9.2015, p. 9).

⁽⁵⁾ Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2015/1589 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO L 140, 30.4.2004, p. 1).

Articolul 3

Autoritatea AELS de Supraveghere aplică lista țărilor cu riscuri asigurabile pe piața privată care figurează în anexa la orientări, la care a fost adăugat Principatul Liechtenstein.

Adoptată la Bruxelles, 16 decembrie 2021.

Pentru Autoritatea AELS de Supraveghere,

Bente ANGELL-HANSEN
Președintă
Membră responsabilă a Colegiului

Stefan BARRIGA
Membru al Colegiului

Högni KRISTJÁNSSON
Membru al Colegiului

Melpo-Menie JOSÉPHIDÈS
Contrasemnatar în calitate de director,
Afaceri juridice și executive

Comunicare a Comisiei privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul asigurării creditelor la export pe termen scurt

1. Introducere

1. Subvențiile la export pot afecta în mod negativ concurența pe piață între furnizorii de bunuri și servicii, care se află în situație de rivalitate potențială. De aceea, Comisia, în calitate de gardian al concurenței în temeiul tratatului, a condamnat întotdeauna cu fermitate ajutoarele la export pentru comerțul în cadrul Uniunii și pentru exporturile în afara Uniunii. Scopul prezentei comunicări este de a clarifica modul de evaluare de către Comisie, în temeiul normelor Uniunii privind ajutoarele de stat, a sprijinului acordat de statele membre pentru asigurarea creditelor la export.
2. Comisia și-a exercitat competența de a emite orientări privind ajutoarele de stat în domeniul asigurării creditelor la export pe termen scurt. Scopul a fost abordarea denaturărilor efective sau potențiale ale concurenței pe piața internă, nu numai între exportatorii din diferite state membre (în schimburile comerciale în cadrul și în afara Uniunii), ci și între asigurătorii de credite la export care își desfășoară activitatea în Uniune. În 1997, Comisia a stabilit principiile pentru intervenția statului în *Comunicarea sa adresată statelor membre în temeiul articolului 93 alineatul (1) din Tratatul CE privind aplicarea articolelor 92 și 93 din tratat în cazul asigurării creditelor la export pe termen scurt* ⁽¹⁾ („comunicarea din 1997”). Principiile Comunicării din 1997 urmau să se aplice pentru o perioadă de cinci ani, cu începere de la 1 ianuarie 1998. Comunicarea din 1997 a fost ulterior adaptată, iar perioada de aplicare a fost prelungită în 2001 ⁽²⁾, 2004 ⁽³⁾, 2005 ⁽⁴⁾ și 2010 ⁽⁵⁾. Principiile comunicării s-au aplicat până la 31 decembrie 2012.
3. Experiența dobândită în aplicarea principiilor comunicării din 1997, în special în perioada crizei financiare, între 2009 și 2011, a arătat că politica adoptată de Comisie în acest domeniu ar trebui revizuită. Prin urmare, Comisia a adoptat o nouă *Comunicare către statele membre privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul asigurării creditelor la export pe termen scurt* ⁽⁶⁾ („comunicarea din 2012”). Principiile comunicării din 2012 urmau, în principiu, să se aplice de la 1 ianuarie 2013 până la 31 decembrie 2018 ⁽⁷⁾. Anexa la comunicarea din 2012 a fost ulterior adaptată de mai multe ori ⁽⁸⁾, iar perioada de aplicare a comunicării din 2012 a fost prelungită în 2018 ⁽⁹⁾ și 2020 ⁽¹⁰⁾. În prezent, comunicarea se aplică până la 31 decembrie 2021.
4. În 2019, Comisia a lansat o evaluare a comunicării din 2012, ca parte a *Verificării adecvării pachetului de modernizare a ajutoarelor de stat, a orientărilor privind sectorul feroviar și a asigurării creditelor la export pe termen scurt* ⁽¹¹⁾. Rezultatele evaluării au arătat că, în principiu, normele funcționează bine, dar că acestea necesită unele îmbunătățiri minore care să reflecte evoluțiile pieței. Prin urmare, prezenta comunicare conține doar câteva ajustări tehnice, menținând, în același timp, principiile prevăzute în comunicarea din 2012.
5. Normele prevăzute în prezenta comunicare vor contribui la asigurarea faptului că ajutoarele de stat nu denaturează concurența între asigurătorii de credite la export privați și publici – sau care beneficiază de sprijin public. Normele respective vor contribui, de asemenea, la crearea unor condiții de concurență echitabile între exportatori.

⁽¹⁾ JO C 281, 17.9.1997, p. 4.

⁽²⁾ JO C 217, 2.8.2001, p. 2.

⁽³⁾ JO C 307, 11.12.2004, p. 12.

⁽⁴⁾ JO C 325, 22.12.2005, p. 22.

⁽⁵⁾ JO C 329, 7.12.2010, p. 6.

⁽⁶⁾ JO C 392, 19.12.2012, p. 1.

⁽⁷⁾ Punctul 18 litera (a) și secțiunea 5.2 din comunicarea din 2012 urmau să se aplice de la data adoptării comunicării din 2012.

⁽⁸⁾ JO C 398, 22.12.2012, p. 6; JO C 372, 19.12.2013, p. 1; JO C 28, 28.1.2015, p. 1; JO C 215, 1.7.2015, p. 1; JO C 244, 5.7.2016, p. 1; JO C 206, 30.6.2017, p. 1; JO C 225, 28.6.2018, p. 1; JO C 457, 19.12.2018, p. 9; JO C 401, 27.11.2019, p. 3; JO C 101I, 28.3.2020, p. 1; JO C 340I, 13.10.2020, p. 1; JO C 34, 1.2.2021, p. 6.

⁽⁹⁾ JO C 457, 19.12.2018, p. 9.

⁽¹⁰⁾ JO C 224, 8.7.2020, p. 2.

⁽¹¹⁾ Document de lucru al serviciilor Comisiei – *Verificarea adecvării pachetului din 2012 de modernizare a ajutoarelor de stat, a orientărilor privind sectorul feroviar și a asigurării creditelor la export pe termen scurt*, 30.10.2020, SWD(2020) 257 final.

6. Prezenta comunicare oferă statelor membre orientări mai detaliate cu privire la principiile pe baza cărora Comisia dorește să își fundamenteze interpretarea articolelor 107 și 108 din tratat și cu privire la modul în care se aplică aceste articole în cazul asigurării creditelor la export pe termen scurt. Comunicarea ar trebui să asigure un grad de transparență cât mai ridicat al politicii Comisiei în domeniu, precum și caracterul previzibil și egalitatea de tratament. În acest scop, comunicarea prezintă o serie de condiții pe care trebuie să le îndeplinească asigurătorii de stat care doresc să intre pe piața asigurării creditelor la export pe termen scurt pentru riscurile asigurabile pe piața privată.
7. Riscurile care în principiu nu sunt riscuri asigurabile pe piața privată nu intră în sfera de aplicare a prezentei comunicări.
8. Secțiunea 2 descrie domeniul de aplicare al prezentei comunicări și prevede definițiile utilizate în comunicare. Secțiunea 3 se referă la aplicabilitatea articolului 107 alineatul (1) din tratat și la interdicția generală de a acorda ajutor de stat pentru asigurarea riscurilor asigurabile pe piața privată ale creditelor la export. În fine, secțiunea 4 prevede unele excepții de la domeniul de aplicare al riscurilor asigurabile pe piața privată și precizează condițiile în care sprijinul statului pentru asigurarea riscurilor temporar neasigurabile pe piața privată poate fi compatibil cu piața internă.

2. Domeniul de aplicare al comunicării și definiții

2.1. Domeniul de aplicare

9. Comisia va aplica principiile prevăzute în prezenta comunicare numai în cazul asigurării creditelor la export cu o perioadă a riscului mai mică de doi ani. Toate celelalte instrumente de finanțare a exporturilor sunt excluse din sfera de aplicare a prezentei comunicări.

2.2. Definiții

10. În sensul prezentei comunicări, se aplică următoarele definiții:

1. „asigurarea creditului la export” înseamnă un produs de asigurare prin care asigurătorul oferă asigurare împotriva riscului comercial sau politic, ori a ambelor riscuri, aferente obligațiilor de plată în cadrul unei tranzacții de export;
2. „asigurător privat al creditelor” înseamnă o societate sau o organizație, diferită de asigurătorul de stat, care oferă servicii de asigurare a creditelor la export;
3. „asigurător de stat” înseamnă o societate sau o altă organizație care oferă servicii de asigurare a creditelor la export cu sprijinul sau în numele unui stat membru ori un stat membru care oferă servicii de asigurare a creditelor la export;
4. „riscuri asigurabile pe piața privată” înseamnă riscuri comerciale sau politice, ori ambele riscuri, cu o perioadă maximă a riscului de mai puțin de doi ani, stabilite pentru cumpărători din sectorul public și din afara sectorului public din țările enumerate în anexă. În sensul prezentei comunicări, toate celelalte riscuri sunt considerate riscuri neasigurabile pe piața privată;
5. „riscurile comerciale” includ în special următoarele riscuri:
 - (a) rezilierea arbitrară a unui contract de către un cumpărător, și anume decizia arbitrară luată de un cumpărător din afara sectorului public de a întrerupe sau de a rezilia contractul fără un motiv întemeiat;
 - (b) refuzul arbitrar al unui cumpărător din afara sectorului public de a accepta bunurile care fac obiectul contractului, fără un motiv întemeiat;
 - (c) insolvența unui cumpărător din afara sectorului public și a garantului acestuia;
 - (d) incapacitatea prelungită de plată, respectiv neonorarea de către un cumpărător din afara sectorului public și de către garantul acestuia a obligației de plată a datoriei care derivă în baza contractului;
6. „riscurile politice” includ în special următoarele riscuri:
 - (a) riscul ca un cumpărător din sectorul public sau o țară să împiedice finalizarea unei tranzacții sau să nu plătească la timp;
 - (b) riscul care nu depinde de un anumit cumpărător sau care nu ține de răspunderea unui anumit cumpărător;

- (c) riscul ca o țară să nu transfere în țara asiguratului sumele plătite de către cumpărătorii domiciliați în țara respectivă;
 - (d) riscul apariției unui caz de forță majoră în afara țării asigurătorului, care ar putea include evenimente de tipul războaielor, în măsura în care efectele sale nu ar fi altfel asigurate;
7. „perioada riscului” înseamnă perioada de fabricație, la care se adaugă perioada creditului;
 8. „perioadă de fabricație” înseamnă perioada cuprinsă între data unei comenzi și livrarea bunurilor sau a serviciilor;
 9. „perioada creditului” înseamnă perioada de care dispune cumpărătorul pentru a face plata aferentă bunurilor livrate și serviciilor prestate în cadrul unei tranzacții de credit la export;
 10. „acoperirea unui singur risc” înseamnă acoperire pentru toate vânzările către un cumpărător sau pentru un singur contract cu un singur cumpărător;
 11. „reasigurare” înseamnă asigurarea cumpărată de un asigurător de la un alt asigurător ca modalitate de gestionare a riscului cu scopul de a-și reduce propriul risc;
 12. „coasigurare” înseamnă procentajul din fiecare pierdere asigurată care nu este despăgubit de către asigurător și care este suportat de un alt asigurător;
 13. „cotă procentuală” înseamnă reasigurare prin care asigurătorul are obligația de a transfera, iar reasigurătorul are obligația de a accepta, un anumit procentaj din fiecare risc din cadrul unei anume categorii de activitate la care asigurătorul a subscris;
 14. „acoperire complementară” înseamnă acoperire suplimentară peste o limită a creditului stabilită de un alt asigurător;
 15. „politica privind cifra de afaceri globală” înseamnă o politică de asigurare a creditelor diferită de acoperirea unui singur risc, și anume o politică de asigurare a creditelor care acoperă totalitatea sau cea mai mare parte a vânzărilor pe credit ale asiguratului, precum și sumele de încasat din vânzările către cumpărători multipli.

3. **Aplicabilitatea articolului 107 alineatul (1) din tratat**

3.1. *Principii generale*

11. Conform articolului 107 alineatul (1) din tratat „sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre”.
12. În cazul în care asigurătorii de stat oferă servicii de asigurare a creditelor la export, respectivele servicii de asigurare implică resurse de stat. Implicarea statului poate conferi asigurătorilor sau exportatorilor un avantaj selectiv și ar putea, astfel, denatura sau ar putea amenința să denatureze concurența și să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre. Principiile prevăzute în secțiunile 3.2, 3.3 și în secțiunea 4 au scopul de a oferi orientări cu privire la modul în care astfel de măsuri vor fi evaluate în temeiul normelor privind ajutoarele de stat.

3.2. *Ajutor pentru asigurători*

13. Dacă asigurătorii de stat au anumite avantaje comparativ cu asigurătorii de credite privați, se poate presupune existența unui ajutor de stat. Avantajele pot avea forme diferite și ar putea include, de exemplu:
 - (a) garanții de stat pentru împrumuturi și pierderi;
 - (b) exceptare de la obligația de a constitui rezerve adecvate și de la celelalte cerințe care derivă din excluderea operațiunilor de asigurare a creditelor la export în numele statului sau garantate de stat din sfera de aplicare a Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹²⁾;

⁽¹²⁾ Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) (JO L 335, 17.12.2009, p. 1).

- (c) reducerea taxelor și impozitelor plătite în mod normal sau scutirea de la plata acestora (cum ar fi impozitul pe profit și taxele percepute pentru polițele de asigurare);
- (d) ajutoare de la stat sau capital pus la dispoziție de către stat sau alte forme de finanțare care nu sunt conforme cu principiul investitorului în economia de piață;
- (e) servicii în natură furnizate de stat, precum accesul la infrastructuri, structuri ale statului sau la informații privilegiate și utilizarea acestora în condiții care nu reflectă valoarea de piață a acestora;
- (f) reasigurarea directă de către stat sau garanție pentru reasigurarea directă de către stat în condiții mai avantajoase decât cele disponibile pe piața reasigurărilor private, ceea ce duce la prețuri mai mici pentru acoperirea reasigurării sau la crearea artificială de capacitate care nu ar fi generată de piața privată.

3.3. Interzicerea ajutoarelor de stat pentru creditele la export

- 14. Avantajele pentru asigurătorii de stat enumerate la punctul 13 în ceea ce privește riscurile asigurabile pe piața privată afectează comerțul cu serviciile de asigurare a creditelor în interiorul Uniunii. Aceste avantaje conduc la apariția de variații în ceea ce privește acoperirea asigurării disponibile pentru riscurile asigurabile pe piața privată în state membre diferite. Aceasta denaturează concurența în rândul asigurătorilor din diferite state membre și are efecte secundare asupra schimburilor comerciale din cadrul Uniunii, indiferent dacă sunt vizate exporturile în cadrul Uniunii sau exporturile în afara Uniunii ⁽¹³⁾. Din aceste motive, dacă asigurătorii de stat au astfel de avantaje comparativ cu asigurătorii de credite privați, asigurătorii de stat nu ar trebui să fie în măsură să asigure riscurile asigurabile pe piața privată. Este, așadar, necesar să se determine condițiile în care asigurătorii de stat pot funcționa, pentru a se asigura faptul că nu beneficiază de ajutor de stat.
- 15. De asemenea, avantajele pentru asigurătorii de stat sunt transferate uneori exportatorilor, cel puțin parțial. Aceste avantaje pot denatura concurența și schimburile comerciale și constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat. Cu toate acestea, în cazul în care s-au întrunit condițiile pentru furnizarea asigurării creditului la export pentru riscurile asigurabile pe piața privată, astfel cum sunt prezentate în secțiunea 4.3 din prezenta comunicare, Comisia va considera că nu s-a transferat niciun avantaj necuvenit exportatorilor.

4. Condiții pentru furnizarea serviciilor de asigurare a creditelor la export pentru riscurile temporar neasigurabile pe piața privată

4.1. Principii generale

- 16. Astfel cum s-a arătat la punctul 14, dacă asigurătorii de stat au un avantaj comparativ cu asigurătorii de credite privați, astfel cum se descrie la punctul 13, aceștia nu trebuie să asigure riscurile asigurabile pe piața privată. În cazul în care asigurătorii de stat sau filialele acestora doresc să asigure riscurile asigurabile pe piața privată, trebuie să se garanteze că, acționând astfel, nu beneficiază în mod direct sau indirect de ajutoare de stat. În acest scop, trebuie să dețină un anumit nivel de fonduri proprii (o marjă de solvabilitate, inclusiv un fond de garantare) și provizioane tehnice (o rezervă de egalizare) și să fi obținut autorizația necesară în conformitate cu Directiva 2009/138/CE. De asemenea, trebuie cel puțin să păstreze evidențe separate privind administrarea și evidențe financiare distincte pentru asigurarea cu sprijinul, sau în numele, statului a riscurilor asigurabile pe piața privată și a riscurilor neasigurabile pe piața privată, pentru a demonstra că nu beneficiază de ajutor de stat pentru activitatea de asigurare a riscurilor asigurabile pe piața privată. Situațiile financiare pentru activitățile asigurate în contul propriu al asigurătorului ar trebui să respecte Directiva 91/674/CEE a Consiliului ⁽¹⁴⁾.
- 17. Statele membre care oferă acoperire pentru reasigurare unui asigurător al creditelor la export prin participare sau implicare în contractele de reasigurare ale sectorului privat care reglementează riscurile asigurabile pe piața privată și riscurile neasigurabile pe piața privată trebuie să poată demonstra că acest regim nu implică ajutor de stat, astfel cum se menționează la punctul 13 litera (f).
- 18. Asigurătorii de stat pot furniza servicii de asigurare a creditelor la export pentru riscurile temporar neasigurabile pe piața privată, sub rezerva condițiilor expuse în secțiunea 4 din prezenta comunicare.

⁽¹³⁾ În hotărârea pronunțată în cauza C-142/87, Regatul Belgiei/Comisia Comunităților Europene, Curtea a statuat că nu numai ajutoarele pentru exporturile din cadrul Uniunii, ci și ajutoarele pentru exporturile în afara Uniunii pot afecta concurența și schimburile comerciale din cadrul Uniunii. Ambele tipuri de operațiuni sunt asigurate de asigurătorii creditelor la export, iar ajutorul pentru ambele tipuri de operațiuni poate afecta, prin urmare, concurența și schimburile comerciale din cadrul Uniunii.

⁽¹⁴⁾ Directiva 91/674/CEE a Consiliului din 19 decembrie 1991 privind situațiile financiare anuale și situațiile financiare consolidate ale întreprinderilor de asigurare (JO L 374, 31.12.1991, p. 7).

4.2. *Excepții de la domeniul de aplicare al riscurilor asigurabile pe piața privată: riscuri temporar neasigurabile pe piața privată*

19. Fără a aduce atingere definiției riscurilor asigurabile pe piața privată, anumite riscuri comerciale sau politice, sau ambele, suportate de cumpărătorii stabiliți în țările enumerate în anexă sunt considerate riscuri temporar neasigurabile pe piața privată în următoarele situații:
- (a) în cazul în care Comisia decide să elimine temporar una sau mai multe țări din lista țărilor cu risc asigurabil pe piața privată din anexă, astfel cum se descrie în secțiunea 5.2, deoarece capacitatea pieței asigurărilor private este insuficientă pentru a acoperi toate riscurile care pot fi justificate din punct de vedere economic în țara sau țările în cauză;
 - (b) în cazul în care Comisia, după ce a primit o notificare din partea unui stat membru, astfel cum se menționează în secțiunea 5.3 din prezenta comunicare, decide că riscurile suportate de întreprinderile mici și mijlocii, astfel cum sunt definite în Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei ⁽¹⁵⁾, a căror cifră de afaceri anuală totală a exporturilor nu depășește 2,5 milioane EUR, sunt temporar neasigurabile pe piața privată pentru exportatorii din statul membru care a transmis notificarea;
 - (c) în cazul în care Comisia, după ce a primit o notificare din partea unui stat membru, astfel cum se menționează în secțiunea 5.3 din prezenta comunicare, decide că acoperirea unui singur risc cu o perioadă a riscului de cel puțin 181 de zile și mai mică de doi ani este un risc temporar neasigurabil pe piața privată pentru exportatorii din statul membru care a transmis notificarea;
 - (d) în cazul în care Comisia, după ce a primit o notificare din partea unui stat membru, astfel cum se menționează în secțiunea 5.4 din prezenta comunicare, decide că, din cauza unei penurii a serviciilor de asigurare a creditelor la export, anumite riscuri sunt temporar neasigurabile pe piața privată pentru exportatorii din statul membru care a transmis notificarea.
20. Pentru a reduce la minimum denaturarea concurenței pe piața internă, riscurile considerate temporar neasigurabile pe piața privată în conformitate cu punctul 19 pot fi acoperite de asigurători de stat dacă sunt întrunite condițiile prevăzute în secțiunea 4.3.

4.3. *Condiții pentru oferirea acoperirii pentru riscurile temporar neasigurabile pe piața privată*

4.3.1. Calitatea acoperirii

21. Calitatea acoperirii oferite de asigurătorii de stat trebuie să fie consecventă cu standardele pieței. În special, pot face obiectul acoperirii numai riscurile justificate din punct de vedere economic, respectiv riscurile care sunt acceptabile în baza unor principii de subscriere solide. Procentajul maxim al acoperirii trebuie să fie de 95 % pentru riscurile comerciale și politice, iar perioada de așteptare a obținerii despăgubirii trebuie să fie de cel puțin 90 de zile.

4.3.2. Principii de subscriere

22. La evaluarea riscurilor trebuie să se aplice întotdeauna principii de subscriere solide. Așadar, riscul unor tranzacții neviabile din punct de vedere financiar trebuie să nu fie eligibil pentru acoperire în temeiul schemelor care beneficiază de sprijin public. În ceea ce privește astfel de principii, criteriile de acceptare a riscurilor trebuie să fie explicite. În cazul în care există deja o relație comercială, exportatorii trebuie să aibă schimburi comerciale sau un istoric al plăților favorabil ori ambele. Cumpărătorii trebuie să aibă un istoric curat în ceea ce privește despăgubirile, probabilitatea de neplată în cazul cumpărătorilor trebuie să fie acceptabilă, iar ratingul financiar intern sau extern al cumpărătorilor trebuie, de asemenea, să fie acceptabil.

4.3.3. Stabilirea prețului adecvat

23. Suportarea unui risc în baza unui contract de asigurare a creditului la export trebuie remunerată printr-o primă adecvată. Pentru a reduce la minimum eliminarea de pe piață a asigurătorilor privați ai creditelor, primele medii percepute în baza schemelor care beneficiază de sprijin public trebuie să fie mai mari decât primele medii percepute de asigurătorii privați ai creditelor pentru riscuri similare. Această cerință garantează eliminarea treptată a intervenției statului, deoarece prima mai mare va asigura că exportatorii se reîntorc la asigurătorii privați ai creditelor de îndată ce condițiile de piață le permit să acționeze astfel și de îndată ce riscul devine din nou risc asigurabil pe piața privată.

⁽¹⁵⁾ Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (JO L 124, 20.5.2003, p. 36).

24. Se consideră că prețul este adecvat în cazul în care se percepe prima de risc anuală minimă ⁽¹⁶⁾ („prima safe-harbour”) pentru categoria de risc a cumpărătorilor relevantă ⁽¹⁷⁾, conform tabelului de mai jos. Prima safe-harbour se aplică, cu excepția cazului în care statele membre dovedesc că aceste rate nu sunt adecvate pentru riscul în cauză. Pentru politica privind cifra de afaceri globală, categoria de risc trebuie să corespundă riscului mediu al cumpărătorilor care fac obiectul politicii.

Categoria de risc	Prima de risc anuală minimă ⁽¹⁾ (% din volumul asigurat)
Excelent ⁽²⁾	0,2-0,4
Bine ⁽³⁾	0,41-0,9
Satisfăcător ⁽⁴⁾	0,91-2,3
Slab ⁽⁵⁾	2,31-4,5

⁽¹⁾ Prima safe-harbour pentru un contract de asigurare de 30 de zile se poate obține prin împărțirea primei de risc anuale la 12.

⁽²⁾ În categoria de risc „excelent” intră riscurile echivalente ratingului de credit AAA, AA+, AA, AA-, A+, A, A- al agenției Standard & Poor’s.

⁽³⁾ În categoria de risc „bine” intră riscurile echivalente ratingului de credit BBB+, BBB sau BBB- al agenției Standard & Poor’s.

⁽⁴⁾ În categoria de risc „satisfăcător” intră riscurile echivalente ratingului de credit BB+, BB sau BB- al agenției Standard & Poor’s.

⁽⁵⁾ În categoria de risc „slab” intră riscurile echivalente ratingului de credit B+, B sau B- al agenției Standard & Poor’s.

25. În cazul coasigurării, al cotei procentuale și al acoperirii complementare se consideră că prețurile sunt adecvate numai dacă prima percepută este cu cel puțin 30 % mai mare decât prima percepută pentru acoperirea (inițială) oferită de un asigurător privat al creditelor.
26. O taxă de administrare trebuie să se adauge primei de risc indiferent de durata contractului pentru ca prețul să fie considerat adecvat.

4.3.4. Transparență și raportare

27. Statele membre trebuie să publice schemele instituite pentru riscurile considerate temporar neasigurabile pe piața privată în conformitate cu punctul 19 pe site-urile internet ale asigurătorilor de stat, indicând toate condițiile aplicabile.
28. Statele membre trebuie să prezinte Comisiei rapoarte anuale cu privire la riscurile considerate temporar neasigurabile pe piața privată în conformitate cu punctul 19 și care sunt acoperite de asigurători de stat. Rapoartele trebuie prezentate până la cel târziu la data de 31 iulie a anului următor intervenției.
29. Raportul trebuie să conțină următoarele informații pentru fiecare schemă:
- cuantumul total al limitelor de credit acordate;
 - cifra de afaceri asigurată;
 - primele percepute;
 - cererile de despăgubiri înregistrate și plătite;
 - sumele recuperate;
 - costurile administrative ale schemei.

⁽¹⁶⁾ Pentru fiecare categorie de risc relevantă, intervalul de valori al primei de risc safe-harbour a fost stabilit în funcție de spreadurile la swapul pe riscul de credit (CDS) la un an, pe baza unui rating compus, care includea ratingurile tuturor celor trei agenții principale de rating (Standard & Poor’s, Moody’s și Fitch), pentru anii 2007-2011, plecând de la premisa că rata medie a recuperării în cazul asigurării creditului la export pe termen scurt este de 40 %. Intervalele de valori au fost definite apoi ca fiind continue pentru a lua mai bine în considerare faptul că primele de risc nu sunt constante în timp.

⁽¹⁷⁾ Categoriile de risc ale cumpărătorilor au la bază ratinguri de credit. Nu este necesar ca ratingurile să fie obținute de la anumite agenții de rating. Atât sistemele naționale de rating, cât și sistemele de rating utilizate de bănci sunt acceptabile. În cazul firmelor fără un rating public, s-ar putea aplica un rating ce are la bază informații verificabile.

30. Informațiile trebuie furnizate sub formă de foaie de calcul cu date, care permite căutarea, extragerea, descărcarea și publicarea cu ușurință a datelor pe internet, de exemplu în format CSV sau XML. Statele membre trebuie să publice rapoartele pe site-urile internet ale asiguratorilor de stat.

5. Norme procedurale

5.1. Principii generale

31. Riscurile menționate la punctul 19 litera (a) pot fi acoperite de asiguratorii de stat sub rezerva condițiilor prevăzute în secțiunea 4.3. Comisia nu trebuie notificată în aceste cazuri.

32. Riscurile menționate la punctul 19 literele (b), (c) și (d) pot fi acoperite de asiguratorii de stat sub rezerva condițiilor prevăzute în secțiunea 4.3 și după notificarea Comisiei și obținerea aprobării acesteia.

33. Neîndeplinirea uneia dintre condițiile enunțate în secțiunea 4.3 nu înseamnă că asigurarea creditelor la export sau schema de asigurare este automat interzisă. În cazul în care un stat membru dorește să se abată de la oricare dintre condițiile prevăzute în secțiunea 4.3 sau în cazul în care există îndoieli cu privire la întrunirea, de către schema de asigurare a creditului la export preconizată, a condițiilor prevăzute în prezenta comunicare, în particular în secțiunea 4, statul membru trebuie să notifice schema Comisiei.

34. Analiza efectuată în temeiul normelor privind ajutoarele de stat nu aduce atingere compatibilității unei anumite măsuri cu alte prevederi ale tratatului.

5.2. Modificarea listei țărilor cu riscuri asigurabile pe piața privată

35. Atunci când stabilește dacă lipsa unei capacități private suficiente justifică eliminarea temporară a unei țări de pe lista țărilor cu riscuri asigurabile pe piața privată, astfel cum se menționează la punctul 19 litera (a), Comisia va lua în considerare următorii factori, în ordinea priorității:

(a) contractarea capacității sectorului privat de asigurare a creditelor: în special, decizia unui important asigurator al creditelor de a nu acoperi riscurile suportate de cumpărători în țara în cauză, reducerea semnificativă a totalului sumelor asigurate sau reducerea semnificativă a ratelor de acceptare pentru țara în cauză în cursul unei perioade de șase luni;

(b) deteriorarea ratingurilor sectorului suveran: în special, variația bruscă a ratingurilor de credit într-o perioadă de șase luni, de exemplu retrogradarea în repetate rânduri de către agențiile independente de rating sau creșterea semnificativă a spreadurilor la swapul pe riscul de credit;

(c) deteriorarea performanței sectorului corporativ: în special, creșterea bruscă a cazurilor de insolvență în țara în cauză în cursul unei perioade de șase luni.

36. Atunci când capacitatea pieței este insuficientă pentru a acoperi toate riscurile justificate din punct de vedere economic, Comisia poate revizui lista țărilor cu riscuri asigurabile pe piața privată din anexă la cererea scrisă a cel puțin trei state membre sau din proprie inițiativă.

37. În cazul în care Comisia intenționează să modifice lista țărilor cu riscuri asigurabile pe piața privată, Comisia va consulta și va solicita informații de la statele membre, de la asiguratorii privați ai creditelor și de la părțile interesate. Consultarea și tipul de informații solicitate vor fi anunțate pe site-ul internet al Comisiei. De obicei, perioada de consultare nu va depăși 20 de zile lucrătoare. În cazul în care, pe baza informațiilor obținute, Comisia decide să modifice lista țărilor cu riscuri asigurabile pe piața privată, aceasta va anunța decizia respectivă pe site-ul său internet.

38. Eliminarea temporară a unei țări din lista țărilor cu riscuri asigurabile pe piața privată va fi valabilă, în principiu, cel puțin 12 luni. Polițele de asigurare aferente țării eliminate temporar semnate în această perioadă pot fi valabile pentru o perioadă de cel mult 180 de zile de la data la care încetează eliminarea temporară. După această dată nu pot fi semnate noi polițe de asigurare. Cu trei luni înainte de încetarea eliminării temporare, Comisia va analiza o eventuală prelungire a perioadei de eliminare de pe listă a țării în cauză. În cazul în care Comisia stabilește că în țara respectivă capacitatea pieței este încă insuficientă pentru a acoperi toate riscurile justificabile din punct de vedere economic, ținând seama de factorii prevăzuți la punctul 35, Comisia poate prelungi perioada de eliminare temporară de pe listă a țării în cauză, în conformitate cu punctul 37.

5.3. *Obligația de notificare în cazul riscurilor temporar neasigurabile pe piața privată menționate la punctul 19 literele (b) și (c)*

39. Dovezile de care dispune în prezent Comisia sugerează că există o lacună de piață în ceea ce privește riscurile menționate la punctul 19 literele (b) și (c) și că riscurile respective sunt, prin urmare, riscuri neasigurabile pe piața privată. Trebuie avut în vedere totuși faptul că lipsa acoperirii nu este o situație întâlnită în fiecare stat membru și că lucrurile s-ar putea schimba în decursul timpului, întrucât sectorul privat ar putea fi interesat de acest segment al pieței. Intervenția statului ar trebui admisă doar pentru riscurile pe care piața nu le-ar acoperi altfel.
40. Din aceste motive, atunci când un stat membru dorește să acopere riscurile menționate la punctul 19 litera (b) sau (c) din prezenta comunicare, statul membru trebuie să notifice Comisia, în temeiul articolului 108 alineatul (3) din tratat și să demonstreze în notificare că a contactat principalii asigurători și brokeri ai creditelor din statul membru respectiv ⁽¹⁸⁾ și că le-a oferit posibilitatea să prezinte dovezi că acoperirea pentru riscurile în cauză este disponibilă pe teritoriul său. În cazul în care asigurătorii și brokerii creditului vizați nu oferă statului membru sau Comisiei informații cu privire la condițiile acoperirii și la volumele asigurate pentru tipul de risc pe care statul membru dorește să îl acopere în termen de 30 de zile de la primirea cererii statului membru în acest sens sau în cazul în care informațiile furnizate nu demonstrează că în statul membru respectiv acoperirea pentru riscul vizat este disponibilă, Comisia va considera că riscul este temporar neasigurabil pe piața privată.

5.4. *Obligația de notificare în celelalte cazuri*

41. În ceea ce privește riscurile menționate la punctul 19 litera (d), statul membru în cauză trebuie să demonstreze în notificarea adresată Comisiei în temeiul articolului 108 alineatul (3) din tratat că acoperirea nu este disponibilă pentru exportatorii din acel stat membru din cauza unui șoc al ofertei pe piața asigurărilor private, în special din cauza retragerii din statul membru respectiv a unui asigurător al creditelor important, capacității reduse sau unei game limitate de produse comparativ cu alte state membre.

6. **Data aplicării și durata**

42. Comisia va aplica principiile prevăzute în prezenta comunicare începând cu 1 ianuarie 2022, cu excepția listei țărilor din anexă, care se va aplica de la 1 aprilie 2022. Până la 31 martie 2022, Comisia va considera toate riscurile comerciale și politice conexe exporturilor către toate țările ca fiind temporar neasigurabile pe piața privată în conformitate cu scutirea temporară prevăzută la punctul 33 din Cadrul temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19 ⁽¹⁹⁾ și cu punctul 62 din Comunicarea C(2021) 8442 a Comisiei privind cea de a șasea modificare a cadrului temporar. Comisia poate decide să adapteze prezenta comunicare în orice moment, dacă acest lucru este necesar din motive legate de politica în domeniul concurenței sau pentru a ține seama de alte politici și angajamente internaționale ale Uniunii.

⁽¹⁸⁾ Asigurătorii și brokerii de credite contactați ar trebui să fie reprezentativi în ceea ce privește produsele oferite (de exemplu, furnizori specializați pentru riscuri unice) și dimensiunea pieței pe care o deservesc (de exemplu, reprezentarea în comun a unei cote minime de 50 % din piață).

⁽¹⁹⁾ Comunicarea Comisiei „Cadrul temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19”, C(2020) 1863, 19.3.2020 (JO C 91 I, 20.3.2020, p. 1), astfel cum a fost modificată prin Comunicările Comisiei C(2020) 2215 (JO C 112 I, 4.4.2020, p. 1), C(2020) 3156 (JO C 164, 13.5.2020, p. 3), C(2020) 4509 (JO C 218, 2.7.2020, p. 3), C(2020) 7127 (JO C 340 I, 13.10.2020, p. 1), C(2021) 564 (JO C 34, 1.2.2021, p. 6) și C(2021) 8442 (JO C 473, 24.11.2021, p. 1). Punctele 24-27 și 62 din Comunicarea C(2021) 8442 a Comisiei privind cea de a șasea modificare a cadrului temporar oferă informații suplimentare cu privire la scutirea temporară.

ANEXĂ

Lista țărilor cu riscuri asigurabile pe piața privată

Belgia	Cipru	Slovacia
Bulgaria	Letonia	Finlanda
Cehia	Lituania	Suedia
Danemarca	Luxemburg	Australia
Germania	Ungaria	Canada
Estonia	Malta	Islanda
Irlanda	Țările de Jos	Japonia
Grecia	Austria	Noua Zeelandă
Spania	Polonia	Norvegia
Franța	Portugalia	Elveția
Croația	România	Regatul Unit
Italia	Slovenia	Statele Unite ale Americii